

4. Checketts L. Poor technology. Artificial Intelligence and the Experience of Poverty. Minneapolis: Fortress Press, 2024. 281 p.
5. Hubbard R. G, Duggan W. The Aid Trap: Hard Truths About Ending Poverty. New York: Columbia Business School Publishing, 2009. 216 p.
6. Kureha M. Implications of Automating Science: The Possibility of Artificial Creativity and the Future of Science. *Artificial Intelligence, Robots, and Philosophy*. 2023. № 15, P. 44-63.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-518-4-19>

МІЖНАРОДНА ПІДТРИМКА УКРАЇНСЬКОЇ ГУМАНІТАРНОЇ БЕЗПЕКИ У ГАЛУЗІ ОСВІТИ І НАУКИ

Осейко Дмитрій Андрійович

майор Збройних сил України,

аспірант кафедри філософських і політичних наук

Черкаського державного технологічного університету

м. Черкаси, Україна

Питання гуманітарної безпеки нації постало як пріоритет державної політики після початку повномасштабної збройної агресії російської федерації проти України у 2022 році. Найуразливішими та особливо постраждалими виявилися сфери освіти та науки, які зазнали масштабних руйнувань, значних втрат кадрів і викликів, пов'язаних із вимушеним переміщенням мільйонів громадян, зокрема дітей, молоді та викладачів. Міжнародна підтримка у цих умовах стала рятівним ключовим чинником збереження функціонування освітньої системи, наукових установ і забезпечення доступу до знань для мільйонів українців.

Міжнародні організації та уряди країн-партнерів не лишилися осторонь і активно долучилися до фінансової та технічної допомоги. Так, наприклад, ЮНЕСКО з перших днів війни координувала ініціативи щодо захисту освітньої інфраструктури та надання підтримки переміщеним школам, а також закликами до захисту освітніх прав дітей в умовах конфлікту [1, с. 3].

У 2022–2024 роках було реалізовано ряд програм, спрямованих на забезпечення доступу до дистанційного навчання, зокрема в регіонах, що зазнали окупації або активних бойових дій.

Надважливу роль відіграла Європейська комісія, яка у межах програми EU4Youth та Erasmus+ не лише адаптувала формати мобільності

до умов війни, а й виділила суттєве цільове фінансування на підтримку українських студентів, викладачів та освітніх установ і закладів [2, с. 5]. Більше 14 тисяч студентів країни скористалися за цей період можливістю навчання в університетах ЄС, зберігаючи при цьому зв'язок із українськими освітніми інституціями.

Безпрецедентну підтримку отримала Україна у сфері науки. Численні міжнародні наукові фонди – Horizon Europe, COST, DAAD, Humboldt Stiftung – відкрили окремі грантові лінії для українських науковців, які були змушені залишити країну або працювати в надскладних умовах воєнного стану [3, с. 92]. Це дало змогу зберегти цінний науковий потенціал країни, а також можливість інтегрувати українську науку в європейський та у загальний глобальний контекст.

Велику і дуже значну підтримку надали й академічні спільноти. Так, Європейська асоціація університетів (EUA) та Magna Charta Observatory розгорнули кампанії солідарності, в межах яких сотні університетів Європи запропонували українським викладачам та науковцям тимчасові контракти, гранти та доступ до всьляких наукових та дослідницьких лабораторій [4, с. 7]. Європейські університети надали значну допомогу українським колегам [4, с. 6]. Університети Великої Британії, Німеччини, Польщі, Франції не лише відкривали свої двері, а й активно допомагали з релокацією українських студентів у вузи.

Важливим окремим напрямом діяльності є цифрова трансформація освіти за підтримки міжнародних донорів. За участю таких міжнародних організацій як ЮНІСЕФ, ЮНЕСКО та Microsoft було створено цифрову освітню платформу «Всеукраїнська школа онлайн», яка забезпечила мільйонам учнів доступ до знань під час карантинів і повітряних тривог [5, с. 10]. Цифрова трансформація освіти відбулася за підтримки міжнародних партнерів [5, с. 12]. Підтримуючи освіту і науку України, міжнародні організації профінансували закупівлю комп'ютерної техніки для навчальних закладів і вразливих категорій учнів.

Прикро, проте виклики залишаються значними та небезпечними для галузей освіти і науки. Безжальне руйнування шкіл і університетів, брак кадрів, енергетична нестабільність та психологічні наслідки війни потребують сталого довгострокового міжнародного партнерства та допомоги. Постає надважливе стратегічне завдання у подальшій інтеграції української освіти і науки в європейський простір шляхом укріплення та розвитку інституційної спроможності, участь у різноманітних спільних проєктах та залучення до цифрової освіти.

Таким чином, міжнародна підтримка України під час воєнного стану стала опорою для збереження й розвитку гуманітарної безпеки

України в освітній і науковій сферах. Її посилення, зміцнення та системність – запорука сталого майбутнього українського суспільства.

Література

1. Ноздрачев О. О., Кришталь І. Г. Допомогати місцевому населенню. *Оборонний вісник*. 2017. № 1. С. 3–7.
2. European Commission. EU support to Ukrainian youth and education. Brussels, 2023. С. 5–8. URL: <https://education.ec.europa.eu/support-for-people-affected-by-russias-invasion-of-ukraine> (дата звернення: 07.05.2025).
3. Європейський Союз та наука України: Аналітичний звіт. Київ : Наукова думка, 2023. 164 с.
4. European University Association. Support to Ukrainian higher education. Brussels, 2022. С. 6–9. URL: https://www.eua.eu/images/presentation_support_to_ukrainian_he_vers20-09-2022.pdf (дата звернення: 07.05.2025).
5. UNICEF, UNESCO & Microsoft. Digital Education in Ukraine: 2022–2023 Results. Paris, 2023. С. 12–15. URL: <https://www.unicef.org/eca/media/33221/file/Digital%20Learning%20and%20Transformation%20of%20Education%20Strategy.pdf> (дата звернення: 07.05.2025).